

F. t. l. om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker.

uafhængigt af, hvorledes foranstaltningen bedømmes i andre henseender f. eks. politimæssigt.

Det er i øvrigt som hidtil overladt til domstolene at trække grænsen mellem de offentlige fremførelser og de fremførelser, der finder sted for kredse af privat karakter, og der er ikke ved den ændrede formulering tilsigtet nogen ændring i den herskende praksis på dette område.

I § 2, stk. 3, er der nærmere gjort rede for, hvilke handlinger der omfattes af udtrykket „at gøre værket tilgængeligt for almenheden“. Herunder falder for det første enhver offentlig fremførelse eller udførelse af værket, f. eks. ved offentlige koncerter, teaterforestillinger, oplæsninger, filmforevisninger, radio- eller fjernsynsudsendelser, eller med andre ord alle sådanne offentlige gengivelser af værket, hvorved der *ikke* finder en fiksering sted.

Men derudover dækker udtrykket også visse dispositioner over eksemplarer af værkerne, nemlig disses spredning til almenheden ved salg, udlejning, udlån etc. samt deres offentlige forevisning, f. eks. ved udstilling af kunstværker.

Ophavsmandens spredningsret og hans ret til offentlig forevisning af eksemplarer af værket ville fuldt gennemført — overfor alle og enhver, der har fået eksemplarer i hænde — betyde en alvorlig indskrænkning i den eksemplar-indehaverne normalt tilkommende sædvanlige formueretlige råden, ligesom den ville kollidere med vigtige samfundsinteresser, og hans beføjelser på disse områder er da også i realiteten, nemlig gennem de i kap. II optagne bestemmelser, navnlig i §§ 23 og 25, meget væsentligt beskåret og modificeret.

Den beskyttelse, der ved lovforslagets § 2, stk. 1, gives ophavsmanden, gælder værkets gengivelse, fremførelse, spredning eller forevisning i en hvilken-somhelst skikkelse, sålænge det bevarer det præg af personlig litterær eller kunstnerisk indsats, som kendetegnede værket i dets første eller oprindelige skikkelse. Som eksempel på, hvor langt beskyttelsen her rækker, kan nævnes, at en forfatter har beskyttelse imod, at hans værk gengives eller fremføres oversat eller i dramatiseret form, medens omvendt ophavsmanden til et sceneværk er beskyttet imod, at hans værk gengives i almindelig prosaform, og den samme beskyttelse har frembringeren af et digt. En maler er beskyttet imod, at hans maleri gengives som tegning eller ad grafisk eller fotografisk vej o. s. v.

I de senere år har man i industrivirksomheder og andre større erhvervsvirksomheder i stigende omfang taget musikken, navnlig gennem radio eller gramofon, i brug som stimulans eller underholdning for de i virksomheden beskæftigede personer

under deres arbejde. Kredsen af arbejdere i en virksomhed af nogen størrelse kan ikke siges at have den private karakter, som må være betingelsen for, at værker kan fremføres uden hensyn til ophavsretsbeskyttelsen. I overensstemmelse hermed er det i retspraksis, jfr. højesteretsdommen i U. f. R. 1952 pag. 269, (Obel-dommen) statueret, at en fremførelse af beskyttet musik i en fabrik, der beskæftigede et par tusinde mennesker, måtte anses for offentlig i forfatterretslovens forstand.

I betænkningen af 1951 var i lovudkastets § 2, stk. 2, optaget følgende bestemmelse: „Værket gøres også tilgængeligt for almenheden, når det i en erhvervsvirksomhed fremføres for en større sluttet kreds“. Da det af den ovennævnte højesteretsdom synes at fremgå, at danske domstole ikke vil føle sig afskåret fra at henføre sådanne fremførelser under det ophavsretlige offentliggørelsesbegreb, har man ikke fundet det nødvendigt at optage bestemmelsen i nærværende lovforslag.

I betænkningen af 1951 var der endelig som § 2, sidste stykke, foreslået en bestemmelse gående ud på, at der før et værks offentliggørelse alene med ophavsmandens samtykke kan gives almenheden meddelelse om dets indhold.

Principielt har ophavsmandens rådighedsret alene hensyn til værket i den form, han har givet det, eller den, hvori det fremtræder efter en oversættelse, bearbejdelse eller omarbejdelse til anden kunstform eller i anden teknik. Det er i denne „formgivning“ i dette ords videste forstand, at ophavsmandens kunstneriske personlighed giver sig til kende. Rådighedsretten udstrækker sig derimod ikke til værkets indhold i sig selv, dets idé eller motiv eller i det hele til det materiale, ophavsmanden benytter. Heraf følger bl. a., at værkets indhold frit kan refereres.

Det må erkendes, at visse grunde desuagtet kunne tale for — som foreslået i betænkningen af 1951 — at forbyde referat af ikke-offentliggjorte værker, når ikke ophavsmanden har givet sit samtykke til referatet. Et sådant forbud består muligvis allerede efter gældende ret, idet det synes at kunne udledes modsætningsvis af § 13 i lov 1933.

Imod en regel som den i betænkningen foreslåede kan der dog rettes forskellige indvendinger. Der er kun tale om at give beskyttelse mod meddelelser om værkets *indhold*, men i mange tilfælde vil det være overordentlig vanskeligt at trække grænsen mellem indhold og idé, og bestemmelsen vil derfor i praksis kunne give anledning til en del tvivl. Af større vægt er imidlertid hensynet til de vanskeligheder, som bestemmelsen kunne skabe for den